

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17. ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА З МЕТОДИКОЮ КЕРІВНИЦТВА

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	Дошкільна освіта
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	6
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	д. п. н., професор Красовська Ольга Олександрівна
Контактна інформація	krasovskaoo@i.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Дисципліна «**Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва**» належить до переліку дисциплін професійно-педагогічного спрямування здобувача ступеня вищої освіти Бакалавр спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вивчення цієї дисципліни має свою специфіку, оскільки її основним завданням є поєднання декількох аспектів: засвоєння основ теорії, історії образотворчого мистецтва, методики керівництва зображувальною діяльністю дітей та формування високого рівня художньо-педагогічної підготовки майбутнього фахівця закладу дошкільної освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент здобуде:
засвоїть основи теорії та практики розвитку вітчизняного та світового образотворчого мистецтва, опанує його історію та розвиток;

ознайомиться з особливостями розвитку у дітей дошкільного віку творчих здібностей і шляхів формування у них інтересу до зображувальної діяльності; оволодіє різноманітними художніми техніками в галузі образотворчої діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання, архітектурної діяльності, декоративної творчості;

засвоїть ефективні форми, методи і прийоми розвитку зображувальної діяльності дітей в дошкільному закладі; основні типи, структуру та методику занять зображувальної діяльності у дошкільному закладі; інноваційні, нетрадиційні методики навчання зображувальної діяльності дошкільників;

оволодіє технологіями декоративно-прикладного мистецтва та народних промислів України;

навчиться застосовувати теоретичні положення курсу, оволодіє вимогами Базового компоненту дошкільної освіти та чинних програм виховання і розвитку «Дитина», «Українське дошкілля», «Впевнений старт», «Я у світі»;

оволодіє вміннями поєднувати процес навчання з вихованням та розвитком дітей дошкільного віку; працювати творчо, здійснювати самостійні пошуки ефективних шляхів формування знань, умінь і навичок дошкільників; правильно

	<p>визначати структуру занять, складати їх конспекти з образотворчої діяльності; виготовляти, добирати та застосовувати на практиці наочні посібники, дидактичні матеріал, ТЗН; вміти застосовувати інноваційні методики та освітні технології в дошкільному закладі;</p> <p>залучатиметься до науково-дослідної роботи в галузі методики навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку; активізує власну потребу творчого саморозвитку та компетентності у галузі теорії та практиці образотворчого мистецтва, опанує сучасні навчальні технології та передовий педагогічний досвід.</p>
<p>Мета та цілі</p>	<p>«Образотворче мистецтво з методикою навчання» як навчальна дисципліна передбачає підготовку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до здійснення художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва і художньо-творчої діяльності.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>Володіти системою знань про різні види мистецтва і засоби художньої виразності образотворчого мистецтва (форма, колір, лінія, штрих, силует, об'єм, конструкція) та досвіду самостійної творчої діяльності в обсязі, необхідному для здійснення професійної діяльності; володіти знаннями з теорії мистецтва, змістом специфічного мистецького тезаурусу, художньо-образної мови різних видів мистецтва; знати творчість найвідоміших вітчизняних та зарубіжних діячів культури і мистецтва та кращі зразки образотворчого світового та українського національного мистецтва; розуміти його місце й роль у просторі загальнолюдських цінностей. Розуміти, інтерпретувати, емоційно оцінювати твори мистецтва, на основі засвоєних знань, власних світоглядних уявлень та ціннісних орієнтацій; використовувати художньо-образні засоби різних видів мистецтва: образотворчого (лінію, форму, об'єм, простір, композицію, колір). Висловлювати власне емоційно-естетичне ставлення до творів мистецтва, володіти навичками ведення діалогу (дискусії) за змістом художнього твору, творчого самостійного мислення у професійно-педагогічній діяльності. Виявляти здатність до організації і керівництва художньо-продуктивною образотворчою діяльністю дітей раннього і дошкільного віку та збагачення особистісного художньо-естетичного досвіду через опанування мистецькими знаннями, творчими вміннями та навичками з метою духовного самовдосконалення та саморозвитку; відчувати відповідальність за збереження, примноження культурної спадщини та виховання поваги до національного мистецтва.</p> <p>Визначати завдання і зміст різних видів образотворчої діяльності: малювання, ліплення, конструювання, аплікації дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності. Знати зміст нормативних документів: Базового компонента дошкільної освіти, чинних програм виховання і розвитку дітей раннього і дошкільного віку «Дитина», «Українське дошкільня», «Впевнений старт», «Я у світі». Знати цілі й завдання керівництва зображувальною діяльністю /освітньої лінії «Дитина у світі культури». Працювати за будь-яким навчально-методичним комплектом; визначати відмінності в методичних системах щодо ефективної реалізації вимог, визначених чинними програмами у розділі художньо-естетичний розвиток; аналізувати посібники; обирати найефективніший навчально-методичний комплект для досягнення цілей і завдань керівництва зображувальною діяльністю /освітньої лінії «Дитина у світі культури», визначених Базовим компонентом і чинними програмами виховання і розвитку. Реалізовувати Державні вимоги до рівня сформованості художньо-продуктивної компетентності дітей раннього і дошкільного віку /освітньої лінії «Дитина у світі культури»; проводити моніторинг якості художньо-естетичного розвитку; складати календарний план; застосовувати прийоми організації керівництва образотворчою діяльністю дітей раннього та дошкільного віку; добирати необхідні дидактичні форми, методи, засоби; створювати проекти занять із різних видів зображувальної діяльності за різними навчально-методичними комплектами; застосовувати сучасні навчальні технології зображувальної діяльності в закладах дошкільної освіти; реалізовувати інновації та передовий педагогічний досвід.</p>

<p>Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми</p>	<p style="text-align: center;">Soft skills</p> <p>Виявляти ініціативність у процесі навчального пізнання, вольові зусилля на шляху досягнення мети. Рефлексувати власну навчально-пізнавальну діяльність із наступним її коригуванням задля підвищення її ефективності. Виявляти вміння навчатися самостійно.</p> <p>Будувати партнерську взаємодію на основі морально-етичних та правових норм поведінки. Володіти нормами сучасної української літературної мови та основами культури мовлення в особистій та професійній комунікації. Рефлексувати й самостійно коригувати власний стиль спілкування для забезпечення комфортної життєдіяльності.</p> <p>Переконувати, знаходити підхід до людей, лідирувати, вести міжособистісне спілкування, переговорні процеси, брати участь у роботі в команді, плекати особистісний розвиток, ерудованість, креативність, здатність управління часом.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Базові знання з дисциплін: «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Змістовий модуль 1 Загальнодидактичні засади керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку		
<p>1.Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні особливості розвитку образотворчої діяльності.</p>	<p>1.Розвиток дрібної мускулатури рук, координації, точності, плавності, ритмічності рухів, зорового контролю за зображувальними діями як умова становлення зображень у дітей.</p> <p>2.Розвиток сприймання, мислення, пам'яті, уяви як основа формування образотворчих здібностей у дітей.</p> <p>3.Процес становлення образотворчої діяльності дітей у сукупності її складових елементів: мотиви, операційні дії, результат.</p> <p>4.Періодизація розвитку образотворчих здібностей у переддошкільному та дошкільному віці (Н.Сакуліна).</p> <p>5.Своєрідність творчості в образотворчій діяльності дитини дошкільного віку. Особливості художніх образів дітей дошкільного віку. Суб'єктивні та об'єктивні умови розвитку творчості дітей.</p>	<p>1. Підготувати повідомлення на одну з тем: Основні показники активного, різностороннього і відносно стійкого інтересу до зображувальної діяльності. Шляхи формування інтересу до образотворчої діяльності у дітей старшого дошкільного віку. Періоди формування творчого розвитку дітей дошкільного віку та визначте засоби їхнього розвитку.</p> <p>2.Підготувати презентацію на тему: «Формування образотворчих здібностей дітей дошкільного віку»</p> <p>3. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури заповнити таблицю. Розкрийте зміст психолого-педагогічних досліджень проблем розвитку образотворчих здібностей (Т.Казакова, В.Кириєнко, В.Котляр, Г.Підкурманна, Н.Сакуліна, Н.Халезова та інші).</p>
<p>2 Образотворча діяльність як фактор і середовище розвитку особистості.</p>	<p>1.Загальнодидактичні принципи, педагогічні умови та сучасні освітні підходи до організації образотворчої діяльності дітей в закладах дошкільної освіти.</p> <p>2.Образотворче мистецтво та його різновиди: живопис, графіка, скульптура, дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура. Їх роль у розвитку базових якостей особистості та творчих здібностей дитини дошкільного віку.</p>	<p>5.Підготувати повідомлення. Складіть опис засобів обладнання кабінету образотворчості у закладі дошкільної освіти. Обґрунтуйте відбір творів образотворчого мистецтва для оформлення інтер'єру сучасного закладу дошкільної</p>

	<p>3. Створення освітнього середовища як цілісного архітектурного ансамблю закладу дошкільної освіти з використанням «законів краси та гармонії». Облаштування «картинних галерей», експозицій дитячої творчості, кімнат-студій зображувальної діяльності, «музеїв», «світлиць» в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти.</p> <p>4. Матеріали та обладнання для занять образотворчої діяльності. Різноманітність зображувальних матеріалів та опанування різними художніми техніками — умова зростання зацікавленості дітей зображувальною діяльністю.</p>	<p>освіти. Наведіть перелік матеріалів для занять образотворчого мистецтва. Підберіть репродукції творів різних жанрів живопису для мистецтвознавчого аналізу та оформіть їх у вигляді мультимедійної презентації. 3. Розробіть розповідь чи бесіду про жанри та різновиди мистецтва: живопис, графіка, скульптура, дизайн, архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво та опрацюйте презентацію.</p>
<p>3. Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчої діяльності.</p>	<p>1. Зміст Базового компонента дошкільної освіти. Інваріантна і варіативна частини. Освітні лінії, їх зміст.</p> <p>2. Значення програм для забезпечення систематичного і різнобічного художньо-естетичного розвитку дітей. Урахування при укладанні програм провідних принципів і положень розбудови системи національної освіти: демократизації, гуманізації, диференційованого підходу, посилення естетичного та національного компонентів у змісті і засобах художньо-естетичного виховання.</p> <p>3. Історичний огляд програм дошкільного виховання у розділі художньо-естетичний розвиток.</p> <p>4. Варіативні програми навчання дітей образотворчої діяльності: «Малювання», «Дитина», «Українське дошкільня», «Впевнений старт», «Я у світі».</p> <p>5. Парціальні програми, їх зміст, структура, співвідношення навчання і творчості в розвитку образотворчих здібностей.</p>	<p>1. Здійсніть аналіз розділу художньо-естетичного розвитку програми дошкільного виховання за вибором:</p> <p>2. Аналіз змісту програми «Українське дошкільня».</p> <p>Аналіз змісту програми «Дитина».</p> <p>Аналіз змісту програми «Впевнений старт».</p> <p>а. Аналіз змісту програми «Я у світі». Здійсніть аналіз освітньої лінії «Дитина у світі мистецтва» Базового компоненту дошкільної освіти.</p> <p>3. Заповніть таблицю та розробіть структурно-логічну схему.</p> <p>а. Здійсніть аналіз розділу художньо-естетичного розвитку програми дошкільного виховання за вибором:</p> <p>4. Аналіз змісту програми «Українське дошкільня».</p> <p>5. Аналіз змісту програми «Дитина».</p> <p>6. Аналіз змісту програми «Впевнений старт».</p> <p>7. Аналіз змісту програми «Я у світі».</p>
<p>4 Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання.</p>	<p>1. Малювання, ліплення, декоративно-прикладна діяльність, архітектурна діяльність дошкільників, художнє конструювання - види образотворчої діяльності їх взаємозв'язок.</p> <p>2. Малювання, його різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.</p> <p>3. Ліплення, різновиди скульптури, художні техніки, матеріали і приладдя, способи і прийоми ліплення.</p> <p>4. Аплікація, її різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.</p> <p>5. Художнє конструювання, його різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.</p> <p>6. Особливості нестандартних технік і технологій зображення.</p>	<p>1. Опрацюйте літературні джерела з проблеми розвитку творчої діяльності (А. Богуш, О. Семенов, Г. Беленька, О. Косенчук, О. Половіна, А. Шевчук, Н. Гавриш та ін.) з досвіду Л. Шульги. Зробіть аналітичне повідомлення за матеріалами електронних ресурсів.</p> <p>2. Підберіть дитячі малюнки в одній із вікових груп, проаналізуйте їх з точки зору образотворчих здібностей.</p> <p>3. Оформіть альбом зі зразками</p>

		малюнків різних художніх технік, у тому числі нестандартних, у ЗДО.
5 Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	<p>1.Методи і прийоми навчання як провідні категорії дидактики, їх співвідношення і взаємозв'язок у вирішенні мети і завдань заняття.</p> <p>2.Різноманітність підходів до класифікації методів і прийомів: за джерелом і способами отримання знань, за активністю здобуття знань (наочних, словесних, ігрових, практичних тощо).</p> <p>3.Спрямування методів на активізацію суб'єктних взаємин у процесі навчання образотворчої діяльності.</p> <p>4.Поєднання різних методів і прийомів у реальному педагогічному процесі, їх вибір у залежності від мети, завдань навчання, віку та досвіду дітей.</p>	<p>1.Складіть таблицю методів навчання зображувальної діяльності дітей в ЗДО.</p> <p>2.Обґрунтуйте роль продуктивних методів навчання: дослідницького, евристичного, проблемного викладу для активізації дитячої творчості у вигляді есе. Доведіть свою думку про ефективність методів навчання.</p> <p>3.Розробіть вправи, ігри для дітей дослідницького, евристичного, проблемного характеру до занять опанування основ образотворчої грамоти: кольору, форми, композиції, об'єму, простору.</p>
6.Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників	<p>1.Заняття, художнє експериментування, самостійна образотворча діяльність, індивідуальна робота, гуртки, студії, школи, екскурсії як основні форми організації образотворчої діяльності в ЗДО.</p> <p>2.Типи і види занять, гігієнічні та естетичні вимоги до їх проведення.</p> <p>3. Дидактична структура, зміст і тривалість етапів занять.</p> <p>4.Самостійна образотворча діяльність (СОД) як засіб самовираження і самореалізації дітей у різних видах образотворчої діяльності.</p> <p>5.Організація в ЗДО студій образотворчого мистецтва, гуртків, шкіл для поглибленої роботи з дітьми за їх вибором і уподобаннями для розвитку художньо-естетичних інтересів і творчих здібностей.</p> <p>6. Художнє експериментування як спосіб пізнання виражальних властивостей зображувальних матеріалів, спосіб організації художньо-пошукової діяльності дітей та художнього самопізнання.</p>	<p>1.Розробіть завдання для самостійної діяльності для дітей 4, 5 і 6-го років життя з образотворчої діяльності та підготуйте наочність для їх проведення.</p> <p>2.Складіть два конспекти занять із зображувальної діяльності для дітей 4, 5 і 6-го років життя з використанням різних форм і методів організації навчання.</p>
Змістовий модуль 2 Методика формування предметної образотворчої компетентності дітей дошкільного віку		
7. Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва	<p>1.Сприймання краси навколишнього світу у різних проявах її існування як засіб розвитку образотворчої діяльності дітей на основі здобутого ними пізнавального і естетичного досвіду.</p> <p>2.Форми і методи естетичного сприймання дійсності та мистецтва. Опанування художньо-мистецької спадщини рідного краю, відвідування мистецьких музеїв Рівного.</p> <p>3.Методи ознайомлення дітей із творами образотворчого мистецтва: попередні спостереження, що відповідають змісту творів, бесіди за змістом і засобами художньої виразності творів, художні розповіді педагога і дітей про твори мистецтва, ретроспектива, наочне моделювання.</p> <p>4.Методи активізації особистого ставлення та вираження емоційного переживання творів</p>	<p>1.Складіть зразки мистецтвознавчих розповідей педагога за картинами різних жанрів.</p> <p>2.Розробіть конспекти занять з ознайомлення дітей дошкільного віку з творами різних жанрів живопису, з графікою чи скульптурою.</p>

	<p>образотворчого мистецтва: елементарний художній аналіз, емоційна естетична оцінка, художні описи і розповіді, виконання образотворчих робіт на основі творів художників.</p> <p>5.Форми роботи з ознайомлення дітей із творами образотворчого мистецтва : екскурсії до музеїв на художні виставки, спеціальні і комплексні заняття, виставки тематичні і однієї картини, зустрічі з художниками.</p>	
8. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.	<p>1. Культурно-історична та психолого-педагогічна характеристика малювання. Навчальне та довільне малювання, їх психолого-педагогічна цінність, мета і зміст. Види занять малювання.</p> <p>2. Методика розвитку предметного малювання та застосування мистецтва натюрморту.</p> <p>3. Пейзажний жанр живопису в педагогічних технологіях розвитку пейзажного малювання.</p> <p>4. Етапи розвитку образу людини у малюнку. Портретний жанр живопису як основа особистісно-розвиваючої технології.</p> <p>5. Методика розвитку сюжетного малювання на основі соціально-побутового жанру живопису. Мистецтво книжкової ілюстрації у педагогічній технології розвитку ілюстративного малювання.</p> <p>6. Різноманітність технік малювання як основа створення художнього образу.</p>	<p>1. Складіть конспекти занять з навчання предметного, декоративного малювання у II молодшій чи середній групі. Виконайте поетапний малюнок.</p> <p>2. Складіть конспекти занять декоративного, сюжетного малювання у старшій групі. Виконайте поетапний малюнок.</p> <p>3. Складіть конспекти занять предметного та декоративного ліплення для середньої і старшої групи дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p>
9. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення.	<p>1. Психолого-педагогічна та культурно-історична характеристика ліплення. Мистецтво скульптури у педагогічній технології розвитку ліплення. Особливості техніки ліплення.</p> <p>2. Пластичний спосіб як основа виразного образу в ліпленні. Конструктивний та комбінований способи та їх значення у розвитку особистості дитини.</p> <p>3. Методика ознайомлення з виразними можливостями матеріалів для ліплення (глина, пластилін, віск, тісто).</p> <p>4. Методика навчання різним видам ліплення скульптури людини, тварин.</p>	<p>1. Складіть конспекти занять предметного та декоративного ліплення для середньої і старшої групи дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p>
10. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і середовище розвитку особистості.	<p>1. Зміст та виховне значення декоративно-прикладної діяльності. Декоративне мистецтво і народні промисли Рівненщини у формуванні шанобливого ставлення до культурно-історичної спадщини краю.</p> <p>2. Декоративне малювання: трансформування природних форм у орнаментальні мотиви, елементи декоративного малювання, принципи побудови візерунків, декоративні розписи.</p> <p>3. Декоративне ліплення: декоративні пластини, ліплення за мотивами народної іграшки, посуд.</p> <p>4. Аплікаційна техніка декоративно-прикладної діяльності. Матеріали для виготовлення аплікації. Методика навчання аплікації в різних вікових групах.</p> <p>5. Ознайомлення дітей з виразними можливостями природного матеріалу.</p> <p>6. Педагогічна цінність викидного матеріалу. Виготовлення предметів, іграшок та сувенірів. Зміст роботи майстерень.</p>	<p>1. Основні закономірності побудови орнаментів. Декоративне малювання у старшій групі за мотивами українських народних промислів. Петриківський народний промисел. Техніка і елементи. Виконайте замальовки основних елементів у альбом на 5-ти аркушах.</p> <p>2. Складіть конспекти занять із декоративного малювання для середньої і старшої груп дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p> <p>3. Підготовка матеріалів для аплікації. Основні прийоми вирізування та обривання. Виготовлення зразків аплікації з паперу для старшої групи.</p>
11. Особистісно-розвивальна	<p>1. Архітектурна діяльність дошкільників. Методи ознайомлення з мистецтвом архітектури.</p>	<p>1. Опрацюйте етапи інструктажу заняття художнього</p>

<p>спрямованість архітектурної та конструктивно-моделюючої діяльності дітей дошкільного віку.</p>	<p>Малювання архітектурних споруд, виготовлення макетів з паперу і картону. 2.Моделювання архітектурних споруд, транспорту, меблів з викидного матеріалу. 3.Особливості конструювання з будівельного матеріалу і конструкторів. Види будівельного матеріалу. Методика навчання конструюванню з будівельного матеріалу в різних вікових групах дитячого садка.</p>	<p>конструювання і виготовте вирази одним із способів: Конструювання з паперу шляхом складання аркуша в декілька разів. Виготовлення іграшок без ножиць і клею шляхом складання паперу в декілька разів у різних комбінаціях. Використання викройок при конструюванні об'ємних іграшок за допомогою ножиць і клею.</p>
<p>12. Робота з художньо обдарованими дітьми та інноваційна діяльність вихователя.</p>	<p>1.Особливості обдарувань дошкільників у сфері образотворчої діяльності. 2.Форми роботи з обдарованими дітьми з образотворчої діяльності в дошкільному закладі звичайного типу. 3.Спеціалізований дошкільний заклад для художньо обдарованих дітей. 4.Інноваційно-пошукова робота педагога в організації образотворчої діяльності дітей. 5.Нетрадиційні форми роботи з образотворчої діяльності в дошкільному закладі.</p>	<p>1.Проаналізуйте парціальні програми розвитку творчо обдарованих дітей «Радість творчості», «Веселкова музикотерапія», «Стежинки у Всесвіт» на сайті МОН України. 2.Підготуйте заняття та індивідуальні завдання з творчо обдарованими дітьми з різних видів образотворчої діяльності.</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базова

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 272 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав. 2004. 218 с.
3. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. Київ. Вища школа. 2003. 165 с.
4. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей. Навчальний посібник. Київ: Кондор. 2005. 200 с.
5. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі. Перероблене і доповнене видання. Львів: Новий світ – 2000. 2020. 300 с.
6. Красовська О. О. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до впровадження креативних технологій, нестандартних художніх технік на заняттях зображувальної та декоративної діяльності. *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання* : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. 520 с. С. 270 - 306.
7. Красовська О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій: монографія. Рівне: Видавець О. Зень. 2017. 480 с.
8. Красовська О. О. Технології викладання освітньої галузі «Мистецтво». Перероблене і доповнене видання. Львів: Новий світ – 2000. 2020. 154 с.
9. Красовська, О. О. Художньо-педагогічні знання у змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання*: монографія. /За заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2014. с. 294-317.
10. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Молодший дошкільний вік: Посібник/ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 208 с.
11. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Ранній вік: Посібник. Базовий компонент дошкільної освіти до всіх чинних програм. Нова редакція./ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 160 с.
12. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Середній вік: Посібник/ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2015. 208 с.
13. Матвієнко С.І. Художня праця та основи дизайну. Навчальний посібник. Ніжин. 2016. 200 с.
14. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для малят. (2-3 роки.)/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучеева. Харків: Вид-во «Ранок», 2013. 96 с.
15. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для малят. 3-4 роки: Метод. посібник/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучеева. Харків: ТОВ Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.

16. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для дошкільнят. 4 - 5 років: Метод. рекомендації/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучеева. Харків: Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.
17. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Слово, 2010. 172 с.
18. Нікітін Б.П. Сходинки творчості або розвиваючі ігри. Київ: Радянська школа, 1991. 160 с.
19. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ Г.В.Сухорукова, О.О.Дронова, Н.М.Голота, Л.А.Янцур. 2-ге вид., перер. та доп. Київ: Слово, 2011. 376 с.
20. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Академвидав», 2006. 456 с.
21. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання». Київ: Видавничий Дім «Слово», 2007. 352 с.
22. Система естетического воспитания в детском саду/ Н.А.Ветлугина, Н.П.Сакулина, Н.С.Карпинская, В.А.Езикеева. Москва: АПН РСФСР, 1962. 372 с.
23. Трач С.К. Образотворче мистецтво: Альбом-посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2003. 64 с.
24. Чєн Н.В. Художньо-естетичний розвиток старших дошкільників. Образотворча діяльність: Посібник вихователя. Харків: «Основа», 2012. 96 с.
25. Художньо-естетична діяльність. Середня група. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. 104 с.
26. Художньо-естетична діяльність. Старша група: Методичне забезпечення Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. 128 с.

Допоміжна

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / авт. кол.: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нєрянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Наук. кер. Піроженко Т. О. Київ. 2021. 37 с.
https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Богуш А. М. Вектор наступності державних стандартів дошкільної і початкової ланок освіти. *Науковий вісник МНУ ім. В. Сухомлинського*. Миколаїв, 2012. Вип. 37, т. 1. С. 46–49.
3. Гавриш Н. «Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №3. 2021. С. 3-8. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/05/11/Dv_2021-03-Gavrysh.pdf
4. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.
5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
6. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9lWXM/view> 27.10.2016 р. 40 с.
7. Косенчук О. «Дитина в соціумі. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 3-7. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/Pidvyshchennya%20kvalifikatsiyi/15.04/Dv_2021-04-Kosenchuk.pdf
8. Красовська О. О. Професійна підготовка майбутніх вихователів ЗДО у галузі художньо-естетичного виховання засобами технологій контекстного навчання. *Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі*. Збірник статей. Луцьк. 2019. С. 42-44.
9. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Красовська О.О., Шкабаріна М.А. Педагогічний аналіз готовності майбутніх вихователів до морального виховання старших дошкільників. *Інноваційна педагогіка*, 2021. Вип. 32. Т. 1. Теорія і методика професійної освіти. С. 95-99.
10. Методичні рекомендації до написання та захисту курсової роботи з фахових методик дошкільної освіти. Авт.-уклад. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І. Рівне : ПВНЗ МєГУ ім. акад. Степана Дем'янчука. 2021. 32 с.
11. Нєрянова С., Швачова О. Досягнення та перспективи розвитку дошкільної освіти. Робота з оновлення Базового компонента дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. №1. 2021. С. 3-6. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dosyahnennya%20ta%20perspektyvu%20rozvytku%20doshkilnoyi%20osvity.pdf>
12. Половіна О. «Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №2. 2021. С. 3-8. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>
13. Програма «Українське дошкільня». / О. І. Білан. За заг. Ред. О. В. Низковської. Тернопіль: Мандрівець. 2017. 256 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
14. Програма «Дитина». Оновлена. 2020. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Г. В. Белєнька, О.

- Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко та ін. Наук. кер. В. О. Огневюк. Київ. 2016. 304 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
15. Програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
16. Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості» / Р. М. Борщ, Д. В. Самойлик. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 72 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
17. Програма «Я у світі». Програма розвитку дитини від народження до 6-ти років. / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова та ін. Наук. кер. О. Л. Кононко. Київ. 2019. 488 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
18. Положення «Про протидію плагіату в університеті» / Затверджено Вченою радою МEGУ ім. академіка Степана Дем'янчука Протокол № 4 від 24.11.2016 р. URL: <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-07/Polozhennja-pro-protidiju-plagiatu.pdf>
19. Семенов О.С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія/ Нац.академія пед. наук України. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2017. 520 с.
20. Шевчук А. «Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 20-23. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>
21. Шевчук А. «Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». *Музичний керівник*. №5. 2021. С. 4-8. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>

14. Інформаційні ресурси

1. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
2. Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
3. Електронні журнали:
Методична скарбничка вихователя: https://shop.mcfra.ua/catalog/osvita/msv/?utm_source=pedrada.com.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=about
Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу. URL : https://shop.mcfra.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporjadcha-dokumentatsiya-dnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=about
4. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>)
5. Освітні ресурси:
Освітній портал "Освіта. UA". <http://osvita.ua/>
Педрода. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>
Освітній портал " Педагогічна преса". <https://pedpresa.ua/>
Портал громадських експертів "Освітня політика". <http://education-ua.org/ua/>
Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com/>
Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <https://klasnaocinka.com.ua/>
«Освітній портал» - все про освіту України. <http://www.osvita.org.ua/>
Українська педагогіка – сайт про новини в освіті в Україні та за кордоном. <http://ukped.com/>
Портал сучасних педагогічних ресурсів. <https://znannya.info/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на один бал нижчою оцінкою.
Політика щодо академічної	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час

доброчесності

контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ**Нарахування балів**

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-6)	30
Змістовий модуль 2 (теми 7-12)	30
Підсумковий контроль (теми 1-10) – іспит	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17. Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва

**Освітньої програми
Рівня вищої освіти:
на здобуття освітнього ступеню:
за спеціальністю:
галузі знань:**

Дошкільна освіта
першого (бакалаврського)
бакалавра
012 Дошкільна освіта
01 Освіта /Педагогіка

Робоча програма: «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» для студентів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта

Розробник: Красовська Ольга Олександрівна, доктор пед. наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 року

Завідувачка кафедри доц. Мельничук Л. Б.

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету
Протокол від 27 серпня 2021 р. № 1

Голова навчально-методичної комісії доц. Сойко І. М.

Гарант освітньо-професійної програми 012 Дошкільна освіта доц. Пагута Т. І.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Нормативна	
Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 120/120		Рік підготовки:	
		3-й	3-й
Кількість змістових модулів – 2		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	8 год.
		Лабораторні	
		20 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	94 год.
	Вид контролю: 6 сем. – екзамен		

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта за освітньо-професійною програмою Дошкільна освіта.

Метою курсу «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» є формування основ професійно-педагогічної свідомості вихователя закладу дошкільної освіти та підготовка майбутніх вихователів до здійснення художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва та художньо-творчої діяльності.

Завданнями курсу «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» є: засвоєння основ теорії та практики розвитку вітчизняного та світового образотворчого мистецтва, опанування його історією та розвитком; ознайомлення з особливостями розвитку у дітей дошкільного віку творчих здібностей і шляхів формування у них інтересу до зображувальної діяльності; оволодіння різноманітними художніми техніками в галузі образотворчої діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання, архітектурної діяльності, декоративної творчості; засвоєння ефективних форм, методів і прийомів розвитку зображувальної діяльності дітей в дошкільному закладі; основних типів, структури та методики занять зображувальної діяльності у дошкільному закладі; інноваційних, нетрадиційних методик навчання зображувальної діяльності дошкільників; оволодіння технологіями декоративно-прикладного мистецтва та народних промислів України; навчитися застосовувати теоретичні положення курсу, оволодіє вимогами Базового компоненту дошкільної освіти та чинних програм виховання і розвитку «Дитина», «Українське дошкілля», «Впевнений старт», «Я у світі»; оволодіння вміннями поєднувати процес навчання з вихованням та розвитком дітей дошкільного віку; працювати творчо, здійснювати самостійні пошуки ефективних шляхів формування знань, умінь і навичок дошкільників; правильно визначати структуру занять, складати їх конспекти з образотворчої діяльності; виготовляти, добирати та застосовувати на практиці наочні посібники, дидактичні засоби навчання; вміти застосовувати інноваційні методики та освітні технології в дошкільному закладі; залучення до науково-дослідної роботи в

галузі методики навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку; активізація власної потреби творчого саморозвитку та компетентності у галузі теорії та практики образотворчого мистецтва, опанування сучасними навчальними технологіями та передовим педагогічним досвідом.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» студенти, майбутні вихователі закладів дошкільної освіти, **набувають таких програмних компетентностей: КЗ (компетентності загальні), КС (компетентності спеціальні).**

Загальні компетентності :

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності :

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

Результати навчання за дисципліною

Опанування дисципліною «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» забезпечить наступні результати :

ПР 01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР 04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку

ПР 07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР 15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР 18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І: Загальнодидактичні засади керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку

Тема 1. Образотворча діяльність як фактор і середовище розвитку особистості.

1. Загальнодидактичні принципи, педагогічні умови та сучасні освітні підходи до організації образотворчої діяльності дітей в закладах дошкільної освіти.

2. Образотворче мистецтво та його різновиди: живопис, графіка, скульптура, дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура. Їх роль у розвитку базових якостей особистості та творчих здібностей дитини дошкільного віку.

3. Створення освітнього середовища як цілісного архітектурного ансамблю закладу дошкільної освіти з використанням «законів краси та гармонії». Облаштування «картинних галерей», експозицій дитячої творчості, кімнат-студій зображувальної діяльності, «музеїв», «світлиць» в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти.

4. Матеріали та обладнання для занять образотворчої діяльності. Різноманітність зображувальних матеріалів та опанування різними художніми техніками — умова зростання зацікавленості дітей зображувальною діяльністю.

Література: базова (3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21, 22); допоміжна (3, 9, 12, 13)

Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.

1. Зміст Базового компонента дошкільної освіти. Інваріантна і варіативна частини. Освітні лінії, їхній зміст.

2. Значення програм для забезпечення систематичного і різнобічного художньо-естетичною розвитку дітей. Урахування при укладанні програм провідних принципів і положень розбудови системи національної освіти: демократизації, гуманізації, диференційованого підходу, посилення естетичного та національного компонентів у змісті і засобах художньо-естетичного виховання.

3. Історичний огляд програм дошкільного виховання у розділі художньо-естетичний розвиток.

4. Варіативні програми навчання дітей образотворчої діяльності: «Малютко», «Дитина», «Українське дошкілля», «Впевнений старт», «Я у світі».

5. Парціальні програми, їх зміст, структура, співвідношення навчання і творчості в розвитку образотворчих здібностей.

Література: базова (4, 5, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)

Тема 3. Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання.

1. Малювання, ліплення, декоративно-прикладна діяльність, архітектурна діяльність дошкільників, художнє конструювання - види образотворчої діяльності їх взаємозв'язок.

2. Малювання, його різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.

3. Ліплення, різновиди скульптури, художні техніки, матеріали і приладдя, способи і прийоми ліплення.

4. Аплікація, її різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.

5. Художнє конструювання, його різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.

6. Особливості нестандартних технік і технологій зображення.

Література: базова (2, 4, 5, 6, 9, 19, 20, 21); допоміжна (2, 11, 12, 20, 21)

Тема 4. Методи і прийоми розвитку особистості дитини в образотворчій діяльності.

1. Методи і прийоми навчання як провідні категорії дидактики, їх співвідношення і взаємозв'язок у вирішенні мети і завдань заняття образотворчої діяльності.

2. Різноманітність підходів до класифікації методів і прийомів: за джерелом і способами отримання знань, за активністю здобуття знань (наочних, словесних, ігрових, практичних тощо).

3. Спрямування методів на активізацію суб'єктних взаємин у процесі навчання образотворчої діяльності.

4. Поєднання різних методів і прийомів у реальному педагогічному процесі, їх вибір у залежності від мети, завдань навчання, вікових особливостей та досвіду дітей.

Література: базова (4, 5, 7, 8, 19, 20, 21); допоміжна (2, 5, 9, 19)

Тема 5. Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників

1. Заняття, художнє експериментування, самостійна образотворча діяльність, індивідуальна робота, гуртки, студії, школи, екскурсії як основні форми організації образотворчої діяльності в ЗДО.

2. Типи і види занять, гігієнічні та естетичні вимоги до їх проведення.

3. Дидактична структура, зміст і тривалість етапів заняття.

4. Самостійна образотворча діяльність (СОД) як засіб самовираження і самореалізації дітей у різних видах образотворчої діяльності.

5. Організація в ЗДО студій образотворчого мистецтва, гуртків, шкіл для поглибленої роботи з дітьми за їх вибором і уподобаннями для розвитку художньо-естетичних інтересів і творчих здібностей.

6. Художнє експериментування як спосіб пізнання виражальних властивостей зображувальних матеріалів, спосіб організації художньо-пошукової діяльності дітей та художнього самопізнання.

Література: базова (4, 5, 6, 7, 8, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку

Тема 6. Розвиток у дітей дошкільного віку здатності сприймання творів образотворчого мистецтва

1. Сприймання краси навколишнього світу у різних проявах її існування як засіб розвитку образотворчої діяльності дітей на основі здобутого ними пізнавального і естетичного досвіду.

2. Форми і методи естетичного сприймання дійсності та мистецтва.

3. Методи ознайомлення дітей із творами образотворчого мистецтва: попередні спостереження, що відповідають змісту творів, бесіди за змістом і засобами художньої виразності творів, художні розповіді педагога і дітей про твори мистецтва, ретроспектива, наочне моделювання.

4. Методи активізації особистого ставлення та вираження емоційного переживання творів образотворчого мистецтва: елементарний художній аналіз, емоційна естетична оцінка, художні описи і розповіді, виконання образотворчих робіт на основі творів художників.

5. Форми роботи з ознайомлення дітей із творами образотворчого мистецтва :екскурсії до музеїв на художні виставки, спеціальні і комплексні заняття, виставки тематичні і однієї картини, зустрічі з художниками.

Література: базова (4, 5, 19, 20, 21, 22, 25, 26); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)

Тема 7. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.

1. Культурно-історична та психолого-педагогічна характеристика малювання. Навчальне та довільне малювання, їх психолого-педагогічна цінність, мета і зміст. Види занять малювання.

2. Методика розвитку предметного малювання та застосування мистецтва натюрморту.

3. Пейзажний жанр живопису в педагогічних технологіях розвитку пейзажного малювання.

4. Етапи розвитку образу людини у малюнку. Портретний жанр живопису як основа особистісно-розвиваючої технології.

5. Методика розвитку сюжетного малювання на основі соціально-побутового жанру

живопису. Мистецтво книжкової ілюстрації у педагогічній технології розвитку ілюстративного малювання.

6. Різноманітність технік малювання як основа створення художнього образу.

Література: базова (4, 5, 6, 10, 11, 12, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)

Тема 8. Всебічний розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення.

1. Психолого-педагогічна та культурно-історична характеристика ліплення.
2. Мистецтво скульптури у педагогічній технології розвитку ліплення. Особливості техніки ліплення.
3. Пластичний спосіб як основа виразного образу в ліпленні. Конструктивний та комбінований способи та їх значення у розвитку особистості дитини.
4. Методика ознайомлення з виразними можливостями матеріалів для ліплення (глина, пластилін, віск, тісто).
5. Методика навчання різним видам ліплення скульптури людини, тварин.

Література: базова (4, 5, 10, 11, 12, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)

Тема 9. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і середовище розвитку особистості.

1. Зміст та виховне значення декоративно-прикладної діяльності. Декоративне мистецтво і народні промисли Рівненщини у формуванні шанобливого ставлення до культурно-історичної спадщини краю.
2. Декоративне малювання: трансформування природних форм у орнаментальні мотиви, елементи декоративного малювання, принципи побудови візерунків, декоративні розписи.
3. Декоративне ліплення: декоративні пластини, ліплення за мотивами народної іграшки, посуд.
4. Аплікаційна техніка декоративно-прикладної діяльності. Матеріали для виготовлення аплікації. Методика навчання аплікації в різних вікових групах.
5. Ознайомлення дітей з виразними можливостями природного матеріалу.
6. Педагогічна цінність викидного матеріалу. Виготовлення предметів, іграшок та сувенірів. Зміст роботи майстерень.

Література: базова (1, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 17, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)

Тема 10. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивно-моделюючої діяльності дітей дошкільного віку.

1. Архітектурна діяльність дошкільників. Методи ознайомлення з мистецтвом архітектури. Малювання архітектурних споруд, виготовлення макетів з паперу і картону.
2. Моделювання архітектурних споруд, транспорту, меблів з викидного матеріалу.
3. Особливості конструювання з будівельного матеріалу і конструкторів. Види будівельного матеріалу. Методика навчання конструюванню з будівельного матеріалу в різних вікових групах дитячого садка.

Література: базова (4, 5, 10, 11, 12, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I: Загальнодидактичні засади керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку.													
Тема 1. Образотворча діяльність як фактор середовище розвитку особистості.	10	2	2	2	-	4	10	-	-	-	-	10	
Тема 2. Зміст БКДО, чинних програм навчання, виховання та розвитку дітей образотворчої діяльності.	12	2	2	2	-	6	12	-	-	2	-	10	
Тема 3. Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання.	10	2	2	2	-	4	10	-	-	-	-	10	
Тема 4. Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	14	2	2	2	-	8	14	2	2	2	-	8	
Тема 5. Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників.	14	2	2	2	-	8	14	2	2	2	-	8	
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	10	-	30	60	4	4	6	-	46	
Змістовий модуль 2: Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.													
Тема 6. Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва.	10	2	2	2	-	4	10	-	-	-	-	10	
Тема 7. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.	16	2	2	2	-	10	16	2	2	2	-	10	
Тема 8. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в	12	2	2	2	-	6	16	2	2	2	-	10	

процесі занять з ліплення.													
Тема 9. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і середовище розвитку особистості.	10	2	2	2	-	4	10	-	-	-	-	-	10
Тема 10. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.	12	2	2	2	-	6	8	-	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	10	-	30	60	4	4	4	-	-	48
Всього	120	20	20	20	-	60	120	8	8	10	-	-	94

2. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Образотворча діяльність як фактор і середовище розвитку особистості	2
2	Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.	2
3	Тема 3. Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання.	2
4	Тема 4. Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	2/2
5	Тема 5. Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників.	2/2
6	Тема 6. Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва.	2
7	Тема 7. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.	2/2
8	Тема 8. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення.	2/2
9	Тема 9. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і середовище розвитку особистості.	2
10	Тема 10. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.	2
	Всього	20/8

3. Темі лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Образотворча діяльність як фактор і середовище розвитку особистості	2
2	Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.	

3	Тема 3. Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання.	2/2
4	Тема 4. Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	2/2
5	Тема 5. Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників.	2/2
6	Тема 6. Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва.	2
7	Тема 7. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.	2/2
8	Тема 8. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення.	2/2
9	Тема 9. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і середовище розвитку особистості.	2
10	Тема 10. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.	2
	Всього	20/10

4. Самостійна робота

№	Тема (кількість годин)	Завдання	К-сть годин
1	Образотворча діяльність як фактор і середовище розвитку особистості.	<p>1. Підготувати повідомлення. Складіть опис засобів обладнання кабінету образотворчості у закладі дошкільної освіти. Обґрунтуйте відбір творів образотворчого мистецтва для оформлення інтер'єру сучасного закладу дошкільної освіти. Наведіть перелік матеріалів для занять образотворчого мистецтва.</p> <p>2. Підберіть репродукції творів різних жанрів живопису для мистецтвознавчого аналізу та оформіть їх у вигляді мультимедійної презентації.</p> <p>3. Розробіть розповідь чи бесіду про жанри та різновиди мистецтва: живопис, графіка, скульптура, дизайн, архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво та опрацюйте презентацію.</p>	4/10
2	Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.	<p>1. Здійсніть аналіз освітньої лінії «Дитина у світі мистецтва» Базового компоненту дошкільної освіти. Заповніть таблицю та розробіть структурно-логічну схему.</p> <p>2. Здійсніть аналіз розділу художньо-естетичного розвитку програми дошкільного виховання за вибором: Аналіз змісту програми «Українське дошкілля». Аналіз змісту програми «Дитина». Аналіз змісту програми «Впевнений старт». Аналіз змісту програми «Я у світі».</p>	6/10
3	Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання	<p>1. Опрацюйте літературні джерела з проблеми розвитку образотворчої діяльності (О. Косенчук, О. Половіна, А. Шевчук, Н. Гавриш), з досвіду Л.Шульги. Зробіть аналітичне повідомлення за матеріалами електронних ресурсів.</p> <p>2. Підберіть дитячі малюнки в одній із вікових груп, проаналізуйте їх з точки зору образотворчих здібностей.</p> <p>3. Оформіть альбом зі зразками малюнків різних художніх технік, у тому числі нестандартних, у ЗДО.</p>	4/10

4	Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності	<p>1. Складіть таблицю методів навчання зображувальної діяльності дітей в ЗДО.</p> <p>2. Обґрунтуйте роль продуктивних методів навчання: дослідницького, евристичного, проблемного викладу для активізації дитячої творчості у вигляді есе. Доведіть свою думку про ефективність методів навчання.</p> <p>3. Розробіть вправи, ігри для дітей дослідницького, евристичного, проблемного характеру до занять опанування основ образотворчої грамоти: кольору, форми, композиції, об'єму, простору.</p>	8/8
5	Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників	<p>1. Розробіть завдання для самостійної діяльності для дітей 4, 5 і 6-го років життя з образотворчої діяльності та підготуйте наочність для їх проведення.</p> <p>2. Складіть два конспекти занять із зображувальної діяльності для дітей 4, 5 і 6-го років життя з використанням різних форм і методів організації навчання.</p>	8/8
6	Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва	<p>1. Складіть зразки мистецтвознавчих розповідей педагога за картинами різних жанрів.</p> <p>2. Розробіть конспекти занять з ознайомлення дітей дошкільного віку з творами різних жанрів живопису, з графікою чи скульптурою.</p>	4/10
7	Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку	<p>1. Складіть конспекти занять з навчання предметного, декоративного малювання у II молодшій чи середній групі. Виконайте поетапний малюнок.</p> <p>2. Складіть конспекти занять декоративного, сюжетного малювання у старшій групі. Виконайте поетапний малюнок.</p>	10/10
8	Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення	<p>1. Складіть конспекти занять предметного та декоративного ліплення для середньої і старшої групи дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p>	6/10
9	Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і середовище розвитку особистості	<p>1. Основні закономірності побудови орнаментів. Декоративне малювання у старшій групі за мотивами українських народних промислів. Петриківський народний промисел. Техніка і елементи. Виконайте замальовки основних елементів у альбом на 5-ти аркушах.</p> <p>2. Складіть конспекти занять із декоративного малювання для середньої і старшої груп дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p>	4/10
10	Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	<p>1. Опрацюйте етапи інструктажу заняття художнього конструювання і виготовте вироби одним із способів: Конструювання з паперу шляхом складання аркуша в декілька разів. Виготовлення іграшок без ножиць і клею шляхом складання паперу в декілька разів у різних комбінаціях. Використання викройок при конструюванні об'ємних іграшок за допомогою ножиць і клею.</p>	6/8
ВСЬОГО			60/94

**6. Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни
«Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва»**

Назва теми	Форми контролю	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Літ-ра	К-сть балів
Змістовий модуль 1: Загальнодидактичні засади керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку				
Тема 1. Образотворча діяльність як фактор і середовище розвитку особистості.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, опису засобів обладнання кабінету образотворчості у закладі дошкільної освіти підготовка і аналіз повідомлення, представлення презентації репродукції творів різних жанрів живопису для мистецтвознавчого аналізу, про жанри та різновиди образотворчого мистецтва.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21, 22); допоміжна (3, 9, 12, 13)	4
Тема 2. Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, представлення таблиці та структурно-логічної схеми за змістом БКДО, аналізу змісту програми «Українське дошкілля», «Дитина», «Впевнений старт», «Я у світі».	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (4, 5, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)	4
Тема 3. Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення за матеріалами електронних ресурсів, підбір і оцінка дитячих малюнків в одній із вікових груп, аналіз альбома зі зразками малюнків різних художніх технік у ЗДО.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (2, 4, 5, 6, 9, 19, 20, 21); допоміжна (2, 11, 12, 20, 21)	4
Тема 4. Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення, організація дискусії на тему: «Роль традиційних та сучасних інтерактивних методів і прийомів навчання образотворчого мистецтва для формування образотворчих знань, умінь та навичок дошкільнят», представлення есе, бесід, вправ, завдань дослідницького, евристичного, проблемного характеру до уроків опанування основ образотворчої грамоти: кольору, форми, композиції,	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (4, 5, 7, 8, 19, 20, 21); допоміжна (2, 5, 9, 19)	4

	об'єму, простору.			
Тема 5. Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення, організація аналізу і методичного коментування змісту завдань для самостійної діяльності дітей 4, 5 і 6-го років життя з образотворчої діяльності, наочності для їх проведення, конспектів занять із зображувальної діяльності в різновіковій групі з використанням різних форм організації навчання.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (4, 5, 6, 7, 8, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)	4
Змістовий модуль 2. Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку				
Тема 6 Декоративне ліплення: матеріали і технології виготовлення об'ємних виробів	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення, організація аналізу і методичного коментування змісту конспектів занять з ознайомлення дітей дошкільного віку з творами різних жанрів живопису, з ознайомлення дітей із графікою чи скульптурою, зразків мистецтвознавчих розповідей педагога за картинами різних жанрів.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (4, 5, 19, 20, 21, 22, 25, 26); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)	4
7. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення, організація аналізу і методичного коментування змісту конспектів занять навчання предметного, сюжетного, декоративного малювання у II молодшій чи середній та старшій групі.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (4, 5, 6, 10, 11, 12, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)	4
8. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення, організація аналізу і методичного коментування змісту конспектів занять ліплення для середньої і старшої груп дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (4, 5, 10, 11, 12, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)	4
9. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення, організація аналізу і методичного коментування змісту конспектів занять петриківського розпису	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (1, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 17, 19, 20, 21); допоміжна	4

середовище розвитку особистості.	для дітей старшого дошкільного віку. Підготовка альбому зразків декоративного розпису для старшої групи		жна (1, 13, 14, 15, 16, 17)	
10. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз повідомлення, організація аналізу і методичного коментування змісту конспектів занять художнього конструювання.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	базова (4, 5, 10, 11, 12, 19, 20, 21); допоміжна (1, 13, 14, 15, 16, 17)	4

6. Індивідуальна робота

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни.

Виконання індивідуального завдання є важливим етапом у підготовці та складанні іспиту з дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва».

Виконання завдань індивідуальної роботи дає можливість установити:

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності;
- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення професійно орієнтованих завдань;
- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати теоретичні й емпіричні дані;
- уміння студента коротко, логічно й у доступній формі викласти основні положення виконаної роботи, висновки і рекомендації.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- Оволодіння теоретичними знаннями та практичними педагогічними вміннями щодо планування, організації зображувальної діяльності в закладах дошкільної освіти.
- Формування широкого професійно педагогічного і загальнокультурного мистецького світогляду.
- Уміння аналізувати та інтерпретувати психолого-педагогічну та методичну, мистецтвознавчу літературу. Уміння коротко, логічно викласти свої думки, хід і результати аналізу наукових джерел.

- Здатність здійснити свій внесок, творчий підхід у розробку обраного завдання, виявити набуті професійно педагогічні якості: педагогічну креативність, здібності планування та організації занять зображувальної діяльності, методичні та художньо-творчі вміння і навички.

Виконання, оформлення та захист індивідуальної здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Для закріплення теоретичних знань і практичних умінь з дисципліни студентам пропонується виконати індивідуальні завдання.

Теми індивідуальних завдань

Завдання 1

- Випишіть із літератури показники інтересу до зображувальної діяльності, показники активного, різностороннього і відносно стійкого інтересу.
- Шляхи формування інтересу до образотворчої діяльності у дітей старшого дошкільного віку.

Завдання 2

- Проаналізуйте умови, створені в групі дошкільного закладу для організації образотворчої діяльності.

Малювання фігури людини у дитячому садку. Створення зразків малюнків цієї групи за змістом навчання предметного малювання в різних вікових групах.

Завдання 3

- Зробіть порівняльний аналіз структури і змісту розділу «Образотворча діяльність» у сучасних варіативних програмах дошкільного закладу.
- Напишіть короткі анотації на літературу з методики образотворчої діяльності.

Завдання 4

- Декоративне малювання. Основні закономірності побудови орнаментів. Елементи декоративного малювання. Система занять з декоративного малювання за мотивами українських народних промислів для дітей середньої групи.
- Декоративне малювання у старшій групі за мотивами українських народних промислів. Яворівський промисел. Елементи Яворівського розпису. Петриківський народний промисел. Техніка і елементи. Система занять з Петриківського розпису для дітей старшого дошкільного віку.
- Оформіть альбом зі зразками малюнків з декоративного малювання в дошкільному навчальному закладі.

Завдання

- Ознайомтеся з формами організації образотворчої діяльності в дитячому садку. Зробіть аналіз і дайте оцінку.
1. Навчання дітей естетичному сприйманню творів живопису.
  2. Ознайомлення дошкільників з творами графіки і скульптури.

Завдання

- Складіть зразки мистецтвознавчих розповідей педагога за картиною. Напишіть конспекти занять з ознайомлення дітей дошкільного віку з творами різних жанрів живопису.
- Напишіть конспект заняття з ознайомлення дітей із графікою чи скульптурою.
- Розробіть плани-проспекти виставок у дошкільному навчальному закладі творів різних видів декоративно-прикладного мистецтва.

Завдання

- Випишіть з літератури матеріали для ліплення і способи приготування їх до роботи.
- Складіть конспекти занять із ліплення для середньої і старшої груп дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.

Завдання

- Оформіть альбом зі зразками аплікації в дошкільному закладі.
- Підготуйте конспект заняття з ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами декоративно-прикладного мистецтва.
- Виконайте творчу роботу з аплікації з використанням різних матеріалів.

Завдання

- Оформіть альбом зі зразками конструювання з паперу в дитячому садку.
- Складіть конспект інтегрованого чи комплексного заняття.
- Виготовте іграшку-саморобку з природного чи викидного матеріалів.

8. Методи навчання

Пошуковий (дослідницький), частково-пошуковий (евристичний), проблемний, репродуктивний, інформаційно-рецептивний, метод проектної діяльності, навчально-педагогічні ігри, пояснення, бесіда, розповідь, дискусія, фасилітація, творча практична робота, демонстрація способів зображення та творів мистецтва, педагогічний малюнок, імпровізування, підготовчі вправи, діалог мистецтв, метод поліекрану, спостереження, обстеження, колективна творча робота, групова робота та ін.

9. Методи контролю

Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), перевірка завдань самостійної роботи, перевірка письмових ректорських та модульних контрольні роботи, поточне та підсумкове тестування, аналіз та оцінювання творчих робіт, підсумковий контроль.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					тест (екзамен)	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Модульний контроль	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад за виконання курсової роботи

Вступ	Основна частина	Захист роботи	Сума
до <u>25</u>	до <u>50</u>	до <u>25</u>	100

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу;	

		надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Типові програми «Впевнений старт», «Українське дошкілля», «Дитина», «Я у світі».
2. Зошити-альбоми для навчання образотворчого мистецтва.
3. Методичні посібники для вихователя з «Образотворчого мистецтва», складені на основі програмового матеріалу.

13. Перелік наочних посібників та інших матеріалів

1. Таблиця «Основи кольорознавства»
2. Таблиці «Малювання тварин»
3. Таблиці «Декоративні розписи»
4. Таблиці «Малювання людини у спокої та русі»
5. Розгортка «Волинська писанка»
6. Розгортка «Ліплення та аплікація»
7. Розгортка «Петриківські розписи»
8. Розгортка «Українська символіка»
9. Розгортка «Український іконопис»
10. Макет дитячої книги
11. Набір репродукцій творів декоративно-ужиткового мистецтва
12. Набір студентських робіт «Педагогічний малюнок»
13. Набір дитячих робіт.
14. Альбом репродукцій картин Третьяковської галереї
15. Альбом репродукцій картин Національного музею українського мистецтва
16. Зразки конспектів уроків з різних видів образотворчої діяльності
17. Зразки календарно-ілюстративного планування уроків образотворчого мистецтва у початкових класах
18. Зразки графічних та живописних вправ до уроків
19. Предметні натурні постановки
20. Навчально-методичні таблиці до уроків малювання: «Етюд осіннього листя», «Натюрморт», «Портрет», «Кораблі у морі» та інші.

14. Рекомендована література

Базова

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 272 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав. 2004. 218 с.
3. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. Київ. Вища школа. 2003. 165 с.

4. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей. Навчальний посібник. Київ: Кондор. 2005. 200 с.
5. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі. Перероблене і доповнене видання. Львів: Новий світ – 2000. 2020. 300 с.
6. Красовська О. О. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до впровадження креативних технологій, нестандартних художніх технік на заняттях зображувальної та декоративної діяльності. *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання* : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. 520 с. С. 270 - 306.
7. Красовська О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій: монографія. Рівне: Видавець О. Зень. 2017. 480 с.
8. Красовська О. О. Технології викладання освітньої галузі «Мистецтво». Перероблене і доповнене видання. Львів: Новий світ – 2000. 2020. 154 с.
9. Красовська, О. О. Художньо-педагогічні знання у змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання*: монографія. /За заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2014. с. 294-317.
10. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Молодший дошкільний вік: Посібник/ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 208 с.
11. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Ранній вік: Посібник. Базовий компонент дошкільної освіти до всіх чинних програм. Нова редакція./ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 160 с.
12. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Середній вік: Посібник/ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2015. 208 с.
13. Матвієнко С.І. Художня праця та основи дизайну. Навчальний посібник. Ніжин. 2016. 200 с.
14. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для малят. (2-3 роки.)/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучєєва. Харків: Вид-во «Ранок», 2013. 96 с.
15. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для малят. 3-4 роки: Метод. посібник/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучєєва. Харків: ТОВ Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.
16. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для дошкільнят. 4 - 5 років: Метод. рекомендації/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучєєва. Харків: Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.
17. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Слово, 2010. 172 с.
18. Нікітін Б.П. Сходінки творчості або розвиваючі ігри. Київ: Радянська школа, 1991. 160 с.
19. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ Г.В.Сухорукова, О.О.Дронова, Н.М.Голота, Л.А.Янцур. 2-ге вид., перер. та доп. Київ: Слово, 2011. 376 с.
20. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Академвидав», 2006. 456 с.
21. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання». Київ: Видавничий Дім «Слово», 2007. 352 с.
22. Система естетического воспитания в детском саду/ Н.А.Ветлугина, Н.П.Сакулина, Н.С.Карпинская, В.А.Езикеева. Москва: АПН РСФСР, 1962. 372 с.
23. Трач С.К. Образотворче мистецтво: Альбом-посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2003. 64 с.
24. Чен Н.В. Художньо-естетичний розвиток старших дошкільників. Образотворча діяльність: Посібник вихователя. Харків: «Основа», 2012. 96 с.
25. Художньо-естетична діяльність. Середня група. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. 104 с.
26. Художньо-естетична діяльність. Старша група: Методичне забезпечення Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Тернопіль: Навчальна книга -

Допоміжна

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / авт. кол.: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнеєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Наук. кер. Піроженко Т. О. Київ. 2021. 37 с.
https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Богущ А. М. Вектор наступності державних стандартів дошкільної і початкової ланок освіти. *Науковий вісник МНУ ім. В. Сухомлинського*. Миколаїв, 2012. Вип. 37, т. 1. С. 46–49.
3. Гавриш Н. «Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №3. 2021. С. 3-8. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/05/11/Dv_2021-03-Gavrysh.pdf
4. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.
5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
6. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view/27.10.2016> р. 40 с.
7. Косенчук О. «Дитина в соціумі. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 3-7. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/Pidvyshchennya%20kvalifikatsiyi/15.04/Dv_2021-04-Kosenchuk.pdf
8. Красовська О. О. Професійна підготовка майбутніх вихователів ЗДО у галузі художньо-естетичного виховання засобами технологій контекстного навчання. *Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі*. Збірник статей. Луцьк. 2019. С. 42-44.
9. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Красовська О.О., Шкабаріна М.А. Педагогічний аналіз готовності майбутніх вихователів до морального виховання старших дошкільників. *Інноваційна педагогіка*, 2021. Вип. 32. Т. 1. Теорія і методика професійної освіти. С. 95-99.
10. Методичні рекомендації до написання та захисту курсової роботи з фахових методик дошкільної освіти. Авт.-уклад. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І. Рівне : ПВНЗ МEGУ ім. акад. Степана Дем'янука. 2021. 32 с.
11. Нерянова С., Швачова О. Досягнення та перспективи розвитку дошкільної освіти. Робота з оновлення Базового компонента дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. №1. 2021. С. 3-6. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dosyahnennya%20ta%20perspektyvu%20rozvytku%20doshkilnoyi%20osvity.pdf>
12. Половіна О. «Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №2. 2021. С. 3-8. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>
13. Програма «Українське дошкілля». / О. І. Білан. За заг. Ред. О. В. Низковської. Тернопіль: Мандрівець. 2017. 256 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
14. Програма «Дитина». Оновлена. 2020. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Г. В. Беленька, О. Л. Богиніч, Н. І. Богданець-Білоskalенко та ін. Наук. кер. В. О. Огневюк. Київ. 2016. 304 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
15. Програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
16. Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості» / Р. М. Борщ, Д. В. Самойлик. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 72 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
17. Програма «Я у світі». Програма розвитку дитини від народження до 6-ти років. /О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова та ін. Наук. кер. О. Л. Кононко. Київ. 2019. 488 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

18. Положення «Про протидію плагіату в університеті» / Затверджено Вченою радою МEGУ ім. академіка Степана Дем'янчука Протокол № 4 від 24.11.2016 р. URL: <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-07/Polozhennja-pro-protidiju-plagiatu.pdf>
19. Семенов О.С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія/ Нац.академія пед. наук України. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2017. 520 с.
20. Шевчук А. «Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 20-23. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>
21. Шевчук А. «Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». *Музичний керівник*. №5. 2021. С. 4-8. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>

14. Інформаційні ресурси

- 1.Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
- 2.Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
- 3.Електронні журнали:

Методична	скарбничка	вихователя:
https://shop.m CFR.ua/catalog/osvita/msv/?utm_source=pedrada.com.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=about		

 Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу. URL : https://shop.m CFR.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporyadcha-dokumentatsiya-dnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=about
4. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>)
5. Освітні ресурси:
  - Освітній портал "Освіта.UA". <http://osvita.ua/>
  - Педрада. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>
  - Освітній портал " Педагогічна преса". <https://pedpresa.ua/>
  - Портал громадських експертів "Освітня політика". <http://education-ua.org/ua/>
  - Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com/>
  - Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <https://klasnaocinka.com.ua/>
  - «Освітній портал» - все про освіту України. <http://www.osvita.org.ua/>
  - Українська педагогіка – сайт про новини в освіті в Україні та за кордоном. <http://ukped.com/>
  - Портал сучасних педагогічних ресурсів. <https://znannya.info/>